Autor Guste Santini
Utorak, 26 Listopad 2010 17:29

Hrvatska je mala i nerazvijena tranzicijska zemlja i u svom kratkom i burnom postojanju činila je mnoge greške u ekonomskoj politici, koje se ni danas javno ne priznaju. Naime, dosadašnji „izbor” ekonomskih ciljeva i nacionalnih prioriteta uvelike je bio (i ostao) uvjetovan odnosom političkih snaga i pojedinačnim interesima određenih društvenih slojeva. **Hrvatsko društvo isk azalo je nespremnost i nesposobnost da uskladi svoje kratkoro čne i dugoro čne ciljeve , odnosno svoju teku ću i razvojnu ekonomsku politiku , š to je izravno povezano s aktualnim gospodarskim problemima .**

Razlog sve većem zaduživanju leži u niskoj konkurentnost hrvatskog gospodarstva, što uz veliku nezaposlenost dovodi do pada životnog standarda i blagostanja većine građana. Konzumerizam, koji je samo pojavni oblik događanja u zadnjih dvadesetak godina, izraz je

tragičnog materijalnog stanja građana tzv. socijalističkih zemalja tada i sada, kada su svi zaduženi i socijalno ugroženi. Stoga postaje sporno u kojoj mjeri nosioci ekonomske politike mogu donositi samostalne odluke ignorirajući interese vjerovnika i investitora.

Izlaz iz tog stanja nije jednostavan. Naprosto nema dobrih rješenja. Pitanje svih pitanja je: „Koje rješenje je najmanje loše?“ Jasno je da bez dinamiziranja gospodarske aktivnosti rješenja neće biti; sutra će biti još tmurnije nego što je to danas, kao što je danas tmurnije nego što je to bilo jučer.

Kriza u Hrvatskoj nije rezultat globalne krize već je to nacionalna, naša domaća kriza kojoj je globalna kriza bila katalizator. Dugo se to ignoriralo. I danas se to ignorira. Ignoriranje u ovom slučaju znači nastavak ekonomske politike koja je značajnim dijelom zaslužna za stanje u kojem se nalazimo. Mnogi socijalni problemi također su posljedica neoliberalističke politike.

Hrvatska se nalazi pred raskrižjem. Može nastaviti dosadašnjim putem i pasivno čekati da se dogodi dužnička kriza kojom će upravljati međunarodne institucije kako bi zaštitile interese naših vjerovnika. Drugi put, za koji se zalažem, **napuštanje je dosadašnje ekonomske politike** te određivanje primjerene stope rasta gospodarske aktivnosti i povećanje zaposlenosti.

To **je** po mome mišljenju **moguće intervencionističkom politikom na strani ponude**. Dakle, zalažem se za sustavni pristup izmjene gospodarske strukture (sukladno komparativnim prednostima koje valja pretočiti u konkurente) koja će biti izvozno orijentirana. Intervencionistički pristup znači da valja sve raspoložive instrumente ekonomske politike „posložiti“ tako kako bi se, na bazi uzajamne refleksije, ostvarili postavljeni ciljevi.

Ograničene mogućnosti daljnjeg zaduženja i, prema tome, potrebito smanjenje deficita na tekućem računu platne bilance ograničenja su za današnju i svaku narednu vladu. Pri tome posebno valja imati u vidu činjenicu da deficit robne razmjene s inozemstvom izravno povećava porezne prihode sukladno udjelu potrošnih poreza u ukupnim porezima. Izneseno znači da smanjenje deficita robne razmjene s inozemstvom izravno smanjuje porezne prihode.

Ima li se u vidu da su odljevi po osnovi dohotka u 2009. godini bili veći od deficita tekućeg računa platne bilance, jasno je u kakvim ograničenjima funkcionira hrvatsko gospodarstvo, odnosno nosioci izvršne vlasti.

U Zagrebu, 27. Listopad 2010. **Guste Santini**